

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เรานั้นรู้จักนำไม้ตัดดอกมาใช้ประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ตั้งแต่สมัยโบราณจนกลายเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา เพราะไม้ตัดดอกนั้นเป็นสัญลักษณ์หรือของการแสดงความขอบคุณ การขอโทษ การแสดงความยินดี การแสดงความหวังใจ รวมไปถึงการนำไปใช้ในงานกิจกรรมต่างๆ เช่นงานแต่งงาน งานเลี้ยงฉลอง งานขึ้นบ้านใหม่ งานบวช เยี่ยมคนไข้ ให้คนรัก ใช้ตกแต่งอาคารสถานที่ งานพิธีต่างๆ โดยเฉพาะในภาคเหนือ จะมีเทศกาลและงานพิธีที่จำเป็นต้องใช้ไม้ตัดดอกมากมาย เช่น เทศกาลขึ้นปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง รวมไปถึงวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา เป็นต้น ดังนั้นไม้ตัดดอกจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

ประเทศไทยนับเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีอาชีพที่เกี่ยวกับการเกษตรเช่น เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก ทั้งพืชไร่พืชสวน มีเนื้อที่ครอบคลุมทั้งประเทศประมาณ 320 ล้านไร่โดยสามารถแยกเป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 122 ล้านไร่ สามารถแยกเป็นพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 68 ไร่ ปลูกพืชไร่ประมาณ 32 ล้านไร่ ปลูกไม้ผลประมาณ 22 ล้านไร่ ส่วนพื้นที่ไม้ตัดดอกมีประมาณ 58,370 ไร่ โดยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นมูลค่า 304,488 ล้านบาท ในส่วนไม้ตัดดอก และไม้ประดับมีมูลค่า 2,100 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2548)

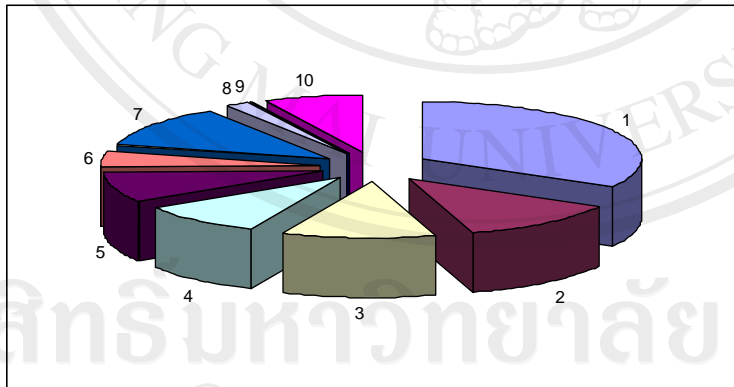
ในส่วนของพื้นที่ปลูกไม้ตัดดอก 58,370 ไร่ในปี 2548 นั้นไม้ดอกที่มีการปลูกมากที่สุดคือ กล้วยไม้เนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 19,500 ไร่ รองลงมาตามลำดับคือดอกกุหลาบ มีพื้นที่ในการปลูกประมาณ 7,000 ไร่ ดาวเรือง 6,500 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 1.1 (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2548)

ตารางที่ 1.1 เนื้อที่การปลูกไม้ตัดดอกและไม้ประดับที่สำคัญของไทย ปี 2548

ชนิดไม้ตัดดอก	เนื้อที่ปลูก (ไร่)
กล้วยไม้	19,500
กุหลาบ	7,000
ดาวเรือง	6,500
มะลิ	5,500
บัว	5,000
เบญจมาศ	2,500
ไม้ประดับ	7,000
ไม้ตัดใบ	1,000
หน้าวัว	120
อื่นๆ	4,250
รวม	58,370

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2548)

รูปที่ 1 แสดงสัดส่วนเนื้อที่การปลูกไม้ตัดดอกและไม้ประดับที่สำคัญของไทย ปี 2548

1 กล้วยไม้	6 เบญจมาศ
2 กุหลาบ	7 ไม้ประดับ
3 ดาวเรือง	8 ไม้ตัดใบ
4 มะลิ	9 หน้าวัว
5 บัว	10 อื่นๆ

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2548)

การปลูกไม้ตัดดอกจะปลูกได้ดีในพื้นที่ที่อากาศเย็นแต่ไม่เย็นจัด สภาพภูมิอากาศของประเทศไทยในหลายจังหวัดมีความเหมาะสม ทั้งสภาพดินและน้ำที่เอื้ออำนวย ทำให้สามารถปลูกได้ทั้งจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา มีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การปลูกไม้ตัดดอกได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะไม้ตัดดอกในเขตอากาศหนาว เช่น กุหลาบ เบญจมาศ เขอบีร่า ซึ่งสามารถผลิตได้คุณภาพดีทัดเทียมกับต่างประเทศได้ อีกทั้งยังมีราคาที่ถูกกว่า จากผลการสำรวจพื้นที่ปลูกไม้ตัดดอกและไม้ประดับในปี 2545 – 2548 พบว่ามีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ปลูกไม้ตัดดอกและไม้ประดับอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยพื้นที่ปลูกไม้ตัดดอกและไม้ประดับรวมในปี 2546 เพิ่มขึ้นจากปี 2545 เป็นจำนวน 490 ไร่คิดเป็นร้อยละ 3.5 ในปี 2547 เพิ่มขึ้น 570 ไร่คิดเป็นร้อยละ 3.8 ในปี 2548 เพิ่มขึ้น 640 ไร่คิดเป็นร้อยละ 4.0 ดังแสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 ประมาณการพื้นที่ปลูกไม้ตัดดอกและไม้ประดับ(ไร่)ของภาคเหนือปี 2545 – 2548

พืช	2545	2546	2547	2548
กล้วยไม้	4,000	4,200	4,200	4,400
กุหลาบ	1,500	1,700	1,750	1,850
มะลิ	1,600	1,500	1,650	1,700
บัว	600	500	550	600
ดาวเรือง	800	800	850	900
เบญจมาศ	700	700	720	750
ปทุมมา	150	160	160	170
ไม้ดอกเมืองร้อน	2,200	2,350	2,400	2,500
ไม้ดอกเมืองหนาว	500	550	550	600
อื่นๆ	2,000	2,100	2,300	2,300
รวม	14,050	14,560	15,130	15,770
อัตราการเพิ่มขึ้นรวม		490	570	640

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2548)

โดยเฉพาะที่จังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นศูนย์กลางและแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคเหนือ มีงานและเทศกาลมากมายเช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง และเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับไม้ตัดดอกคืองานไม้ไม้ตัดดอกประดับ ที่มีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี และทางรัฐบาลยังเล็งเห็นความสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ โดยการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก โดยสามารถสังเกตได้จากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เพาะปลูกไม้ตัดดอกในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยในปี 2538 มีพื้นที่ในการปลูกไม้ตัดดอกรวม 6,308 ไร่ ต่อมาในปี 2545 มีพื้นที่ในการปลูกไม้ตัดดอกรวมเพิ่มขึ้น 327 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5 ของพื้นที่ในการปลูกไม้ตัดดอกรวม ต่อมาในปี 2546 มีพื้นที่ในการปลูกไม้ตัดดอกรวมเพิ่มขึ้น 295 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.8 ในปี 2547 มีพื้นที่ในการปลูกไม้ตัดดอกรวมเพิ่มขึ้น 370 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.1 ในปี 2548 มีพื้นที่ในการปลูกไม้ตัดดอกรวมเพิ่มขึ้น 430 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.6 ดังแสดงในตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 แสดงข้อมูลการผลิตไม้ตัดดอกในจังหวัดเชียงใหม่

ชนิดไม้ตัดดอก	2538	2545	2546	2547	2548
กล้วยไม้	1,800	1,900	1,950	2,150	2,300
กุหลาบ	1,425	1,500	1,540	1,550	1,600
แกสดีโอลาส	500	510	510	530	550
เบญจมาศ	1,010	1,125	1,260	1,310	1,400
พีค็อก	625	650	670	710	750
แอสเตอร์	292	300	320	340	360
เดซี่	406	410	430	450	500
สเตติส	250	240	250	260	270
รวม	6,308	6,635	6,930	7,300	7,730
อัตราการเพิ่มขึ้น		327	295	370	430

ที่มา : พัฒนา เกียรวิริยะพันธ์ และ สากันย์ สุวรรณการ, 2538. และ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2548)

นอกจากนี้ยังพบว่าการแข่งขันทางการตลาดของไม้ตัดดอก ในปัจจุบันมีการแข่งขันกันมากขึ้น การที่ผู้จำหน่ายจะสามารถแข่งขันในตลาดได้นั้นจำเป็นที่จะต้องเข้าใจลักษณะความต้องการรวมถึงรสนิยมของผู้ซื้อที่เปลี่ยนไป เช่นมีความต้องการไม้ตัดดอกที่มีสีสันแปลกใหม่ มีลักษณะที่สวยงามมากขึ้น มากกว่าจะสนใจในเรื่องราคาเพียงอย่างเดียวเช่นในอดีต ดังนั้นทางผู้จำหน่ายมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุง เพื่อนำไม้ตัดดอกที่เป็นที่ต้องการของตลาด ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าการวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการซื้อ ไม้ตัดดอกนั้น มีส่วนสำคัญอย่างมากที่สามารถช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางการตลาดให้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าธุรกิจไม้ตัดดอกนั้น นับเป็นพืชที่มีบทบาทในระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากสามารถผลิตเพื่อใช้ในประเทศได้แล้ว ยังสามารถผลิตเพื่อการส่งออกได้อีกด้วย จึงควรมีการส่งเสริมการศึกษาทางด้านเทคโนโลยีการผลิต และการศึกษาทางการตลาดควบคู่กันไปด้วย ซึ่งการศึกษาทางการตลาดนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะสามารถทำให้สามารถทราบความต้องการของผู้ซื้อ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันให้ธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จ จึงทำให้ต้องศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการซื้อและความพอใจในการซื้อผลิตภัณฑ์ไม้ตัดดอกในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่เพื่อให้ทราบความต้องการของผู้ซื้อ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างสูงในการประกอบกิจการ เพื่อให้กิจการสามารถประสบความสำเร็จ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าไม้ตัดดอกในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อไม้ตัดดอกในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้จะทำให้สามารถทราบถึง พฤติกรรมของผู้ซื้อไม้ตัดดอก ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อไม้ตัดดอก ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลจากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการค้าไม้ตัดดอก ที่จะสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงกลยุทธ์ในการผลิตและการบริการ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตหรือการขยายกิจการให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ซื้อ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้ซื้อไม้ตัดดอก และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อไม้ตัดดอก โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ซื้อในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากร้านค้าไม้ตัดดอกแห่งหนึ่ง โดยแบ่งการศึกษาพฤติกรรมของผู้ซื้อไม้ตัดดอกออกเป็น 2 ช่วงคือพฤติกรรมในการซื้อในช่วงเทศกาลซึ่งในที่นี่หมายถึงช่วงที่เก็บแบบสอบถามคือวันเข้าพรรษา และพฤติกรรมการซื้อในช่วงปกติคือในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาเพื่อต้องการเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้ซื้อไม้ตัดดอกว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved